

KERNGROEP BOEKENOVERLEG

Vergadering 22/06/2021

Locatie: digitale vergadering via Teams

Aanwezig: Jos Geysels (voorzitter), Paul Hermans (Literatuur Vlaanderen), Willem Bongers-Dek (OLO), Dirk Terryen (CANON Cultuurcel), Sylvie Dhaene (Iedereen Leest), Sietske Van den Wyngaert (Boekhandels Vlaanderen), Stijn Baeckens (Boekhandels Vlaanderen), Matthijs De Ridder (VAV), Nele Hendrickx (Letterenhuis), Katja Grammens (VVBAD), Vé Bobelyn (GAU), Lore Piers (verslag)
Gasten: Jo Dupré (woordvoerder Boekenbeursinitiatief), Maren Pleghki en Tinka Claeys (VRT)
Verontschuldigd: niemand

AGENDA

- 1 ONTWERPVERSLAG VERGADERING 26 MEI EN OPVOLGING – zie bijlage 1
- 2 BOEKENBEURS
- 3 BOEKENMARATHON VRT
- 4 EVALUATIE BROMMER OP ZEE
- 5 OPVOLGING RELANCEPLAN
 - 5.1 BOEKENCAMPAGNE BOEKHANDELS VLAANDEREN
 - 5.2 NOODFONDS
 - 5.3 LEESOFFENSIEF
 - 5.4 DE BOON
- 6 SYSTEEM AUTEURSRECHTENVERGOEDING ONDER DRUK
- 7 CHARTER VOOR INCLUSIE
- 8 ONDERZOEKSAGENDA BOEKENOVERLEG
- 9 VARIA
 - 9.1 BOEKENPAKKET VLAAMSE MINISTERS

1 ONTWERPVERSLAG VERGADERING 26 MEI EN OPVOLGING – zie bijlage 1

· **Vertegenwoordiging SARC**

Carolina Maciel de França gaat niet in op de uitnodiging. De tweede kandidaat, Jana Kerremans, werd intussen aangeschreven. Zij twijfelt zelf nog of ze de juiste kandidaat is. Haar expertise bevindt zich vooral op het vlak van beleidsvorming in de brede cultuursector en minder bij de zuiver literaire sector. Dat hoeft geen probleem te zijn. We nemen nog contact op met haar om te bekijken of ze dit ziet zitten.

· **Gereguleerde boekenprijs**

Er is geen update over de evaluatie van de gereguleerde boekenprijs.

· **Luisterpuntbibliotheek en anderstalige nieuwkomers**

Saskia Boets (Luisterpuntbibliotheek) bezorgde kort voor de vergadering een mail met suggesties/verbeteringen voor het verslag en een neerslag van het juridisch advies dat ingewonnen werd. We bespreken dit verder in de volgende vergadering.

· **Working in the arts**

Lore is ingeschreven op de nieuwsbrief. Er zijn voorlopig geen updates te melden.

· **E-boekenplatform Cultuurconnect**

Jan Braeckman van Cultuurconnect wil graag binnenkort aansluiten op het BoekenOverleg om onze vragen over het platform te beantwoorden.

2 BOEKENBEURS

Het BoekenOverleg formuleert op basis van het gesprek met Jo Dupré een advies voor de minister en het parlement. De leden formuleren daarvoor nog een aantal bijkomende bedenkingen, die zo snel mogelijk door de voorzitter in een ontwerpadvies worden gegoten:

Het BoekenOverleg kan in de eerste plaats geen inhoudelijk advies geven over de plannen van deze groep uitgevers, omdat er eigenlijk nog geen concreet plan voorligt. Daarnaast hebben de organiserende uitgevers tot nu toe alles zonder overleg met de sector gedaan, waardoor het (nog) niet om een door de sector gedragen initiatief gaat. Zolang de initiatiefnemers ook geen gelijkwaardig overleg aangaan met de sector, kan er geen positief advies over dit initiatief gegeven worden.

De leden van het BoekenOverleg benadrukken wel dat niemand gebaat is bij onderlinge verdeeldheid in de boekensector. Het is dus belangrijk om de toon en taal van het advies zo te wegen dat het wel duidelijk is dat we hier op dit moment niet in kunnen meegaan, maar dat we hopen dat dit in de toekomst wél mogelijk is.

Het advies zal gedeeld worden met de minister en het kabinet, de leden van het Forum en de uitgevers. Er wordt niet speciaal naar de pers gecommuniceerd op dit moment. Persvragen worden doorgestuurd naar de voorzitter, die hier voorlopig vaag over zal blijven.

3 BOEKENMARATHON VRT

[Maren Pleghki](#) (coördinator) en [Tinka Claeys](#) (financieel verantwoordelijke) geven toelichting bij de plannen van VRT en Tom De Cock voor een nieuwe editie van de succesvolle Boekenmarathon. De VRT werd benaderd door Tom en zijn manager om dit opnieuw te organiseren en reageerde enthousiast. Omdat er nu meer tijd is voor de ontwikkeling en organisatie van het programma, bekijkt de VRT graag met ons welke mogelijkheden er zijn.

Het is sowieso de bedoeling om opnieuw negen dagen geconcentreerde aandacht te schenken aan het boek. Het initiatief vindt liefst aansluiting bij andere initiatieven op dat moment uit het veld. Daarnaast kan er aan het concept gewerkt worden, bijvoorbeeld door interviews op verschillende locaties en leesomgevingen in Vlaanderen te laten doorgaan (boekhandel, bibliotheek, school...) en zal er meer ruimte zijn voor redactionele ondersteuning bij het voorbereiden van de interviews.

De VRT is op dit moment in de eerste plaats op zoek naar structurele partners (bij voorkeur uit de boekensector) die ook financieel kunnen investeren in de Boekenmarathon. Er is minstens 90.000 euro nodig om het programma opnieuw te realiseren.

Boekhandels Vlaanderen (Sietske en Stijn) spreken alvast hun interesse uit om hier verder over in gesprek te gaan. Zij kunnen al zeker een rol spelen in het vinden van locaties maar kunnen misschien ook meer bijdragen.

De bibliotheeksector kan minder financieel bijdragen, maar wil zeker meewerken aan het vinden van geschikte locaties.

Het BoekenOverleg stelt daarnaast ook voor om Willem Bongers-Dek (OLO) als aanspreekpunt in te zetten voor de aansluiting bij evenementen en manifestaties in het veld op dat moment.

Een belangrijke opmerking: is het format eigendom van de VRT of van Boek.be die vorig jaar mee aan het stuur zat? Volgens Vé is de Boekenmarathon een format van Boek.be en is het niet duidelijk of het concept zomaar herhaald kan worden zonder hun toestemming. Vé gaat zo snel mogelijk na hoe het zit en wat er mogelijk is.

Er wordt een deadline van 1 juli afgesproken om structurele partners te vinden en de eerste afspraken vast te leggen. Op die manier kunnen er nog voor de zomer knopen doorgehakt worden over hoe breed er door Vlaanderen gereisd kan worden.

4 EVALUATIE BROMMER OP ZEE

Maren en Tinka (VRT) horen daarnaast graag hoe de leden van het BoekenOverleg de eerste afleveringen van Brommer op zee evalueren.

Het BoekenOverleg is enthousiast over Brommer op zee en de verschillende formats die in het programma aan bod komen. Zo werkt de start van het programma goed, waarbij Ruth Joos en Wilfried de Jong een aantal boeken aanraden. Het boek zelf zou soms wel wat duidelijker in beeld gebracht kunnen worden, maar het enthousiasme van Ruth en Wilfried over de boekentips zet aan tot lezen. Ook de gesprekken met auteurs zijn meestal sterk. Wanneer er eens een minder vlot of boeiend gesprek tussen zit, ligt dat aan de auteur die minder goed uit zijn woorden geraakt. Om dit te vermijden kan er misschien nagedacht worden over een sterker interviewplan, maar de gesprekken zijn aan de andere kant soms net sterk omdat de interviewers niet te hard gestuurd worden. De leesclub vinden de leden van het BoekenOverleg aan de andere kant minder geslaagd. Het BoekenOverleg vindt het vooral positief dat dit echt een programma over boeken is en niet gewoon een leesclub waar toevallig een camera bijgezet wordt.

De naamsbekendheid en kijkcijfers van het programma vallen helaas nog wat tegen. Je moet een boekenprogramma natuurlijk de tijd geven om te ontwikkelen – het BoekenOverleg hoopt ook dat het programma die kans krijgt. Er kan in de toekomst bijvoorbeeld ook ingezet worden op verbinding met literaire evenementen of andere initiatieven, zodat er meer lezers naar het programma toegeleid worden.

5 OPVOLGING RELANCEPLAN

Op maandag 14 juni waren Paul en Sylvie op bezoek bij minister Jan Jambon en kabinetschef Joachim Pohlmann om over het relanceplan te praten. Er werd benadrukt dat het veld blij is met het volledig weerhouden van het meerjarenplan van Literatuur Vlaanderen en de start van de Boonprijzen. De minister zal ook op de eerste prijsuitreiking op 24 maart in Oostende aanwezig zijn. Het gesprek ging daarna over de Boekencampagne en het noodfonds.

5.1 BOEKENCAMPAGNE BOEKHANDELS VLAANDEREN

In september 2020 sprak het BoekenOverleg al met de minister over een generieke boekencampagne, waarvoor er toen enthousiasme uitgesproken werd. In het vervolgesprek konden we met actuele cijfers aantonen dat het boekenvak zeker nog versterking en ondersteuning kan gebruiken. Er is een positief antwoord gekomen in de vorm van een bedrag van maximaal 300.000 euro, als de sector ook zélf zoveel investeert. Het geld kan in 2021 en 2022 ingezet worden. Boekhandels Vlaanderen werkt nu aan een voorstel om uit te zoeken welk deel van het bedrag in 2021 opgenomen zal worden en welk in 2022. Dit moet snel gebeuren om het beloofde bedrag ook te kunnen bevestigen. Het is ook heel belangrijk om goed cijfers bij te

houden over de impact van deze nieuwe campagne. Die metingen zijn cruciaal om ook in de toekomst het belang van dit soort acties te blijven benadrukken.

Deze incentive lost nog geen problemen op in verband met e-commerce, maar dat onderzoek wordt nog opgepikt. Deze steun is ook enkel bedoeld voor fysieke boekhandels.

5.2 NOODFONDS

Van het oorspronkelijk toegekende noodfondsbedrag (1,3 miljoen euro) werd ongeveer de helft rechtstreeks aan auteurs en vertalers uitgekeerd. Het saldo is helaas door begrotingstechnische redenen verloren gegaan (meer precies: het bedrag is van de dotatie van Literatuur Vlaanderen voor 2021 afgetrokken). Dat geld kan dus niet meer ingezet worden voor een tweede ronde.

Ondanks verschillende noodkreten uit het veld, worden er geen nieuwe noodfondsmiddelen vrijgemaakt. Daar wou de minister ook niet op terugkomen. Wat er wél nog komt is een innovatiesubsidie in het najaar van 2021. Het is de bedoeling dat zowel individuele makers als organisaties een forfaitaire subsidie kunnen aanvragen voor innovatieve cultuurplannen. In totaal wordt er vijf miljoen euro vrijgemaakt om te verdelen. Individuele makers kunnen een subsidie van 2.750 euro krijgen, organisaties een subsidie van 7.500 euro. Het is de bedoeling om in september een aanvraagprocedure op te starten en voor het einde van het jaar al toekenningen bekend te maken. Er werd ons ook verzekerd dat deze regeling toegankelijk is voor literaire makers en organisaties. Het is de bedoeling om dit politiek af te kloppen voor 11 juli.

Dat er geen tweede compensatieronde komt, is natuurlijk een grote streep door de rekening. We hebben ook lang gecommuniceerd dat die nog georganiseerd zal worden. Matthijs en Paul zitten nog samen om een communicatiestrategie te bepalen voor de getroffen auteurs. Er moet ook nagedacht worden over een manier om de meest kwetsbare groep hierin te ondersteunen. Zij die het meest nood hebben aan een compensatie, kunnen waarschijnlijk niet de ruimte creëren voor een nieuw of innovatief project.

5.3 LEESOFFENSIEF

Het kernteam rond het Leesoffensief heeft haar nota af en heeft die bezorgd aan de belanghebbende ministers. Zodra hun reactie bekend is, kunnen we de nota breder delen.

5.4 DE BOON

De prijsuitreiking zal plaatsvinden op 24 maart 2022 in Oostende. In het najaar volgt er een oproep naar steden die zich kunnen kandidaatstellen voor de prijsuitreiking van 2023.

6 SYSTEEM AUTEURSRECHTENVERGOEDING ONDER DRUK

Onderstaand bericht werd ons bezorgd over de auteursrechtenvergoeding:

Minister van Financiën viseert systeem van auteursrechtenvergoeding

Komt er na bijna 15 jaar een einde aan het gunstregime?

Hoewel het systeem van de auteursrechtenvergoeding al sinds 2008 bestaat, wint het de laatste jaren aan populariteit. Dat komt vooral dankzij het ruime toepassingsgebied en het fiscale gunstregime. Vorige week bevestigde de minister van Financiën evenwel misbruik van het systeem meer te viseren. Dat kadert binnen het ruimere plan om fiscale en sociale fraude tegen te gaan. Een wijziging van het systeem van de auteursrechtenvergoeding kan ofwel door het doelpubliek in te perken, ofwel door het fiscale gunstregime aan te pakken.

Over de gevolgen voor jou en je werknemers valt op dit moment weinig concreets te zeggen. De minister merkte wel al op dat beroepsinkomsten die geen werkelijke creatie zijn van artistieke werken en rechten niet meer in aanmerking zouden komen. Hij noemde daarbij softwareontwikkeling als voorbeeld, terwijl het net in die sector is dat het systeem de afgelopen jaren aan populariteit won. Toch zou het niet de bedoeling zijn om het systeem integraal af te schaffen of bepaalde sectoren volledig uit te sluiten.

De ontwikkelingen rond een mogelijke nieuwe wet over de auteursrechtenvergoeding moeten we goed in de gaten houden. We moeten daarnaast duidelijk maken dat het BoekenOverleg hier mee over in gesprek wil

gaan, want het kan niet de bedoeling zijn dat het misbruik van deze regeling het oorspronkelijke doel ook in de weg gaat staan: de bescherming van auteurs.

7 CHARTER VOOR INCLUSIE

Door de drukke agenda wordt het voorstel van het onderzoek door Yannick en Joris uitgesteld naar het volgende overleg.

Paul geeft mee dat Literatuur Vlaanderen daarnaast sterk blijft inzetten op het Lerend netwerk en het inclusiebeleid van Literatuur Vlaanderen. Er wordt daarvoor sinds kort ook samengewerkt met communicatiebureau [Allyens](#).

We worden op dit moment geconfronteerd met verschillende reacties op de column van onze voorzitter. Ook het communicatiebureau stelde daar enkele pertinente vragen over. We willen blijvend duidelijk maken dat één persoonlijke mening in een column geen invloed heeft op onze globale beslissingen.

Jos zal als voorzitter van het BoekenOverleg ook aanwezig zijn op volgende overlegmomenten om die boodschap mee te ondersteunen.

8 ONDERZOEKSAGENDA BOEKENOVERLEG

Door de drukke agenda wordt het bespreken van de onderzoeksagenda uitgesteld naar het volgende overleg.

9 VARIA

9.1 BOEKENPAKKET VLAAMSE MINISTERS

De minister-president zou graag de traditie verderzetten om zijn collega-ministers een boek of boekenpakket te schenken op de laatste ministerraad voor het zomerreces. Dit jaar valt die op vrijdag 16 juli. Het lijkt een geschikt moment om de boekensector, en bij uitbreiding leesbevordering, nog eens onder de aandacht te brengen bij het brede publiek.

Zou het BoekenOverleg deze actie eventueel mee kunnen vormgeven? In eerste instantie denken we aan suggesties voor passende titels per minister, inclusief de minister-president. Daarbij vinden we het weergeven van de rijkheid van het boekenveld belangrijk (fictie, non-fictie, kinder- en jeugdliteratuur, strips, poëzie...). Maar ook moeten de boeken zelf op een of andere manier tot bij de ministers geraken. Op wie kunnen we daarvoor best beroep doen? Uiteraard kunnen we hier communicatief zeker iets in samenspraak mee doen (cfr. Boekencampagne?).

Het BoekenOverleg vindt dit een waardevol initiatief dat de zichtbaarheid van literatuur en de aandacht voor leesbevordering kan versterken. Ze stelt dus graag een aantal diverse boekenpakketten samen.

Lore maakt een lijst op van de ministers die een boekenpakket moeten ontvangen. Ze bezorgt die aan het BoekenOverleg voor boekensuggesties. Aan de leden: hou je vooral niet in om titels door te geven! We zorgen daarna voor een definitieve selectie.

- Jan Jambon – Vlaams minister van Buitenlandse zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management
- Hilde Crevits – Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw
- Bart Somers – Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
- Ben Weyts – Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
- Zuhail Demir – Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
- Wouter Beke – Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
- Matthias Diependaele – Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen, Onroerend Erfgoed
- Lydia Peeters – Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
- Benjamin Dalle – Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media

9.2 EXTRA BOEKENOVERLEG OP MAANDAG 5 JULI 11U TOT 13U

Door de drukke agenda van vandaag konden we enkele agendapunten niet meer bespreken. Die worden terug opgenomen op een extra overleg op maandag 5 juli.